

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De scholasticæ Theologiæ Vanitate, qua superioris
ætatis homines, doctrinam & religionem suam
tueba[n]tur, Liber, in locos communes digestus. Omnibus
ueræ ac solidæ pietatis studiosis in primis ...**

Sarcerius, Erasmus

Francoforti, 1541

VD16 S 1775

De Spe.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29838

DE IUSTIFICATIONE. 60

Merito liberi arbitrii in iustificatione contra peccatum, est prior infusione gratiæ.

In habentibus usum rationis, præparatio, *Infra Pa. a.* qua homo facit, quod in se est, requiritur ad iustificationem, non autem in carentibus usu rationis.

Hæc præparatio est per efficacem displicentiam peccati, & per affectum & feruens desiderium ad Deum, ideo sequitur infusio gratiæ & iustificatio.

Ad iustificationem requiruntur motus fidei, charitatis, timoris, & humilitatis.

Actus misericordiæ operatur contra peccatum dupliciter, uel per modum satisfactionis, uel per modum præparationis. Primo modo, actus misericordiæ sequitur iustificationem: secundo uerò modo præcedit eam, uel concurret cum alijs uirtutibus requisitis.

Deus est principalis causa iustificationis, passio Christi est causa meritoria, sacramenta Ecclesie sunt causæ instrumentales. *1. e. 3.* Fides uerò est coniungens instrumentū causæ principali.

In iustificando Deus non indiget instrumentis ex causa sua, sed propter congruitatem ex causa iustificandi.

DE SPE.

Spes est certa expectatio futuræ beatitudinis.

H 4

DOCTRINA SCHOLAST.

dinis, proueniens ex gratia & meritis nostris.

Spes cum dubitatione subflistere potest.

Spes est uirtus & qualitas in nobis.

Spes non potest existere sine meritis nostris quæ cum absunt, spes non dicitur spes, uerum præsumptio.

Actus concupiscentiæ potest ordinari per uirritatem spei.

Spes uenit ex meritis.

Spei & fidei actus nunquam & nusquam cōfunduntur, aut permiscentur in scriptura.

dimissio. Duplex est spes: Prima potest esse in homine, unde de beata uirgine canitur: Vita, dulcedo & spes nostra. Secunda spes non potest esse in homine, iuxta illud: Maledictus, qui ponit spem suam in homine.

- Potest aliquis quadrupliciter exire in actū sperandi.
1. Aut enim sperat habendo merita in proposito, & in radice, & in effectu, sicut et homo iustus, qui Deo diu seruit: aut sperat habendo merita in proposito, tamen non in radice, sed non in effectu, sicut ille, qui ante bonū usum uirtutū, postq̄ suscepit gratiā, expectat eternā beatitudinem; aut sperat habendo merita in proposito, tamē nō in radice, nec in effectu
 - 2
 - 3
 - 4 sicut ille qui peccator est, qui proponit multa bona facere, & per illa saluari: aut sperat non habendo merita, nec in effectu, neque in radice.

ce,

re, nec in proposito, sicut ille qui faciendo mala, & in malis proponens perseverare, per solam Dei misericordiam credit se assecuturum gloriam, neglecta diuina iustitia. Primus est actus 1.
 spei formatæ, & iam exercitatæ. Secundus actus 2.
 est spei formatæ & post infusæ. Tertius actus 3.
 est spei informis. Quartus est ipsius præsumptionis. 4.

Spes magis proprie accipitur pro habitu infuso uel acquisito ad actum sperandi inclinante. Et utroque modo accipitur dupliciter. Vno modo large pro habitu uel actu sperandi bonum quodcunque apprehensum, ut absens siue æternum, siue temporale, quomodo aliquis dicitur sperare diuitias, corporis sanitatem, & aliud bonum. Alio modo strictè, ut solum respicit bonum æternum apprehensum, ut possibile & futurum.

Spes est certa expectatio futuræ beatitudinis, ueniens ex Dei gratia & præcedentibus meritis, sic accipitur pro habitu, accipitur quandoque pro obiecto, id est, resperata uel expectata.

Nullus rectè sperat æternam beatitudinem nisi qui Deo seruiuit, aut ad minus proponit Deo seruire.

Spes est nomen affectionis, & ideo uirtutis.

Spes quia est nomē uirtutis, igitur nominat habitum, & definitur per suum actum.

DOCTRINA SCHOLAS.

Et uirtus spei potest esse informis. Potest enim quis sperare uitam æternam sine gratia gratum faciente. Et sicut dicitur: fides potest esse informis, ita & spes.

Spes est formata, & non tantum uirtus gratuita, imò etiam uirtutum gratuitarum sustentamentum & anchora. Virtus gratuita quia facit animam expectare ea quæ sunt super omnem estimationem humanam, & ea quæ promissit largitas diuina.

Spes est audacia mentis de largitate dei concepta habendi uitam æternam per bona merita.

1. Spes habet quatuor effectus. Primo subleuat uoluntatem à terrenis mundana contemnendo. Secundo facit eam constituere finem suum in summo bono amato. Tercio facit ipsam operari propter illum finem, & non propter alium, nec propter aliud. Quarto exhibet ei patientiam in mora & tarditate, si ilico & in hac uita differtur possessio & acquisitio finis, qui est Deus & uera beatitudo.

Actus spei non est propriè expectare, sed sperare, quod idem est, quod ultimatum finem in Deo constituere.

Spes est habitus inclinans uoluntatem ad desiderandum efficaciter bonum infinitum, à se ipso bono liberaliter sibi conferendum propter merita ab ipso bono infinito acceptata.

Duplex

Duplex spes est, infusa & acquisita.

Sola spes infusa non sufficit sine acquisita,
aut eius actu ad inclinandum ad actum spei.

Præsumentes licet desiderant summum bonum, ut suum commodum, non tamen inquirunt, nec uolunt media opera, scilicet meritoria per quæ consequuntur. Non ergo desiderant adipisci per merita, sed sine meritis, & sic non efficaciter.

Sine gratia & meritis sperare non est spes,
sed uana præsumptio.

Efficax est desiderium, quo aliquis statim ostenso sibi per fidem quod fruitio Dei per quam Deus habetur, est sibi conferenda propter merita, statim elicit actum meritorium si potest.

Spes non est tantum respectu Dei à nobis habendi, sed etiam respectu omnium per quæ à nobis habetur, scilicet respectu fruitionis & uisionis, quæ sunt beatitudo formalis, & respectu gaudij consequentis, similiter respectu omnium ad Deum beatifice possidendum ordinatorum, ut respectum gratiæ & meritorum, & cæterorum Dei bonorum.

Bonum infinitum quod appetit spes, liberaliter communicat se creature propter merita.

Consequentia spem sunt: gaudium, perpetuitas, satietas & cæt. Præcedentia & circumcurrentia, gratia, dona & merita.

Spes

DOCTRINA SCOLAST.

Spes nec Christo, nec angelis, nec animabus propriè conuenit, quia spes est expectatio præmiij substantialis, omnes autem prædicti præmium substantiale habent, & ideo carent spe propriè dicta.

De patribus in limbo & animabus in purgatorio dicitur, quòd spem habuerūt & habent, nomine extenso.

Accipiendo spem proprijsimè pro uirtute theologica, in concupiscibili non irascibili est ponenda.

Secundum quosdam aliqua spes est ponenda in concupiscibili, aliqua in irascibili.

Sine meritis aliquid sperare non est spes, sed præsumptio.

2/3 Certitudo spei ex tribus oritur: ex diuina largitate: ex abundantia meritorum, & ex pregu-
statione æternorum.

Spes prout est uiatorum, est cura certitudine opinionis, spes autem eorum qui sunt in purgatorio, & qui fuerunt in limbo, est cum certitudine.

dim. Spes duplex est, suffragij & autoritatis propriæ. Prima ponenda est in sanctis, secunda in solo Deo.

Spes potest esse informis sine charitate.

Spes est tantum in uiatoribus hic, uel in purgatorio, uel in limbo patrum.

Spes est ex patria & meritis.

Spes

Spes præsupponit merita in proposito.

DE CHARITATE.

Charitas nostra erga Deum à nostra charitate ordianda est.

Nostra erga Deum charitas, tunc sumit exordium, quando nos incipimus bene operari, *infra 23. a*
 et si nondum adsit fides.

Charitas nostra erga Deum qualitas ut uirtus in nobis est.

Præceptum de charitate erga Deum, in hac uita perfectè impleri potest.

Quia charitas erga deum est executio legis: ergo charitas iustificat.

Homo potest diligere creaturam super omnia: ergo & Deum.

Actus amicitiae naturæ est.

Actus amicitiae est perfectissimus modus faciendi, quod in se est, & est dispositio perfectissima ad gratiam Dei, aut modus conuertendi & appropinquandi ad Deum.

Charitas iustificat, & præfertur fidei.

Qui diligit, credit, non qui credit, diligit.

Falsum est, charitatem moderari & gubernare omnia præcepta.

Propter nostram dilectionem accipimus remissionem peccatorum & iustificamur.

Christus Mariæ Magd. dicit: Remittuntur ei peccata.